

تهیه و تنظیم:
علیرضاحائری
کارشناس صنعت

صنعت پوشاک راه‌حل مناسب برای اشتغال‌زایی صنعتی

بدون شک معضل بیکاری و دغدغه اشتغال، بزرگ‌ترین دل مشغولی دولت در سال‌های اخیر می‌باشد. هر چند بر اساس آمار و ارقام منتشر شده در سال گذشته در حدود ۷۰۰ هزار شغل در کشور ایجاد شده است اما این مقدار فرصت شغلی بوجود آمده همچنان از تقاضای جویندگان کار کمتر بوده به نحوی که نرخ بیکاری در سال گذشته همچنان سیر صعودی خود را حفظ نموده است.

معضل بیکاری تا حدی نگران‌کننده شده که رهبر معظم انقلاب نیز با توجه خاص به این موضوع، شعار امسال را حول همین محور انتخاب فرموده و تمام توجه دولت و تیم اقتصادی آن را در سال جاری معطوف به این قضیه فرمودند و از دست‌اندرکاران و مسئولین دولتی خواستند که در کنار توجه به رونق تولید، نگاه ویژه‌ای نیز به مسئله اشتغال داشته باشند. بدیهی است که رونق تولید، لاجرم افزایش اشتغال را نیز در پی خواهد داشت و اصولاً یکی از دلایل افزایش نرخ بیکاری در سال‌های اخیر، وجود رکود فراگیر در اقتصاد کشور می‌باشد. علی‌ایحال برای ایجاد اشتغال در کشور آنهم بصورت ضربتی، می‌باید در رشته‌هایی سرمایه‌گذاری نمود و به حوزه‌هایی توجه ویژه داشت که با کمترین سرمایه‌گذاری، بیشترین بازده را در ایجاد اشتغال پایدار داشته باشد. حوزه‌هایی از قبیل صنعت گردشگری و هتلداری در بخش خدمات و نساجی و پوشاک در بخش صنعت. از دیر باز صنعت نساجی و پوشاک به عنوان صنعتی اشتغال‌زا شناخته شده است و حتی اگر در بعد ایجاد ارزش افزوده نیز به اندازه صنایع «های تک» قدرت ایجاد ارزش افزوده نداشته باشد، لیکن آنقدر توان اشتغال‌زایی دارد که دولت‌ها را مجاب نماید که در این حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم نموده و یا اینکه تسهیلات خاصی برای داوطلبان سرمایه‌گذاری در این رشته را فراهم نمایند.

اتفاقاً در برنامه راهبردی وزارت صمت نیز که در سال ۱۳۹۴ رونمایی گردید به این موضوع توجه شده است. در این برنامه سرمایه‌گذاری لازم برای ایجاد یک شغل در صنعت نساجی معادل یک چهارم متوسط صنعت اعلام گردیده است. این در حالی است که سرمایه‌گذاری موردنیاز برای ایجاد یک شغل در رشته پوشاک به مراتب کمتر از صنعت نساجی نیز می‌باشد. رشته صنعتی پوشاک دارای کلیه مزیت‌های موجود در یک صنعت پاک و اشتغال‌زا بوده و می‌تواند در صورت توجه ویژه مسئولین، بصورت ضربتی معضل بیکاری را حل نموده و یا به نحو چشمگیری کاهش دهد و همزمان کشور را از دیگر مزایای آن نیز برخوردار نماید. از آنجایی که پوشاک، صنعتی پاک و دوستدار محیط زیست بوده و کمترین آلودگی را در

محیط زیست ایجاد می‌نماید، لذا می‌توان بدون دغدغه نسبت به توسعه این رشته صنعتی حتی در محیط‌های شهری نیز اقدام نمود.

پوشاک صنعتی است ارزآور و می‌تواند بخشی از نیازهای ارزی کشور را نیز مرتفع نموده و در صورت توسعه مناسب و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی در کاهش حجم کالاهای مشابه وارداتی علی‌الخصوص از طریق قاچاق بصورت موثری عمل نماید.

ارزش فعلی بازار پوشاک در جهان بالغ بر حدود ۱۵۰۰ میلیارد دلار می‌باشد که پیش‌بینی می‌شود ارزش این بازار تا سال ۲۰۲۵ از ۲۰۰۰ میلیارد دلار نیز فراتر رود. متأسفانه سهم ایران از این بازار با ارزش تقریباً برابر هیچ است. بدیهی است در صورت توسعه این صنعت در کشور، می‌توانیم سهم مناسبی از این بازار مصرف جهانی برای خود در نظر بگیریم. در حال حاضر بسیاری از کشورهای پیشرفته در رشته نساجی و پوشاک از قبیل چین، کره، اسپانیا، ترکیه، تایلند و حتی بنگلادش، ویتنام و پاکستان بخش عمده‌ای از نیاز ارزی خود را از طریق صادرات پوشاک تامین می‌نمایند. متأسفانه حجم صادرات کشور ما در این رشته بسیار ناچیز و در شان قدمت و سابقه نساجی ایران نمی‌باشد. ناگفته نماند که سرانه سالیانه مصرف پوشاک در کشور بالغ بر ۱۴۰ دلار می‌باشد و به عبارت دیگر با بازار مصرفی حدوداً ۱۱ میلیارد دلاری در سال در این حوزه روبرو می‌باشیم که بخشی از این بازار به ارزش حدوداً ۲ تا ۳ میلیارد دلار آن در اختیار رقبا می‌باشد.

با توسعه این صنعت، علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار، می‌توان تا حدود زیادی از واردات این محصول به صورت قاچاق جلوگیری نمود. در بعد ایجاد ارزش افزوده نیز رشته پوشاک حرف‌های زیادی برای گفتن دارد به نحوی که می‌توان از یک کیلو پنبه و یا سایر الیاف طبیعی و مصنوعی دیگر به قیمت ۲ تا ۵ دلار، محصولاتی را تولید نمود که تا چندین برابر ارزش مواد اولیه آن بفروش رسد و برای تولید کننده آن ارزش آفرینی نماید. خلاصه اینکه در کنار رشته‌هایی از قبیل صنایع های تک، نفت و پتروشیمی که نیاز به سرمایه‌گذاری های هنگفت داشته و میباید از منابع خارج از کشور تامین گردد، باید به صنایعی با سابقه و کهن که دانش آن نیز در کشور بومی شده و مراکز تحصیلات عالی فراوان و معتبری نیز در کشور وجود دارد همچون صنایع نساجی و پوشاک توجه ویژه‌ای داشت تا بتوان در کنار تامین ارز مورد نیاز کشور، همزمان معضل بیکاری را نیز مرتفع نمود و به عبارت دیگر میتوان از مجموع صنایع نامبرده شده به عنوان صنایع پیشرو در جهت توسعه پایدار و همچنین اشتغال پایدار بهره جست.